



PROGRAM ROZVOJA OBCE
MALÝ ŠARIŠ
2016 - 2025

Obsah

ÚVOD	5
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	9
1.1 Analýza vnútorného prostredia	9
Historický potenciál	10
Demografické pomery	11
Vzdelávanie	13
Kultúra, šport a voľný čas	14
Zdravotné a sociálne služby	15
Bývanie.....	15
Služby.....	16
Základné ekonomické ukazovatele obce	16
Infraštruktúra	17
Energetická infraštruktúra	18
Telekomunikačná a informačná infraštruktúra.....	18
Životné prostredie	18
Súčasný stav životného prostredia	19
Rekreácia	19
Klimatické pomery	19
Pedologické pomery	20
Flóra	21
Fauna	21
Chránené územia	22
Štruktúra krajiny a krajinný obraz.....	22
Ovzdušie.....	23
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia	23



1.3 Zhrnutie súčasného stavu územia.....	28
SWOT analýza	28
1.4 Ex-post analýza	33
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	35
2.1 Prioritné oblasti	36
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	39
3.1 Prioritná oblasť č. 1 – Sociálna oblasť	40
3.2 Prioritná oblasť č. 2 – Cestovný ruch.....	43
3.3 Prioritná oblasť č. 3 - Infraštruktúra.....	45
3.4 Prioritná oblasť č. 4 – Životné prostredie.....	48
4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	51
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	51
4.2 Monitoring.....	52
4.3 Informovanosť a publicita	55
5. FINANČNÁ ČASŤ	56
5.1 Indikatívny finančný plán.....	56
ZÁVER.....	58
Príloha č. 1 - Akčný plán realizácie programu rozvoja obce Malý Šariš na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 – 2018.....	59



Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Zámer spracovania PRO	6
Tabuľka 2 Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov	7
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PRO	8
Tabuľka 4 Základné údaje o skúmanom území	9
Tabuľka 5 Obyvatelia obce Malý Šariš podľa veku a pohlavia	12
Tabuľka 6 Celkový prírastok obyvateľstva obce Malý Šariš za roky 2007 - 2014.....	13
Tabuľka 7 Počet domov a bytov v obci Malý Šariš	15
Tabuľka 8 Rozpočet obce Malý Šariš za roky 2013 a 2014.....	16
Tabuľka 9 Návrh rozpočtu obce Malý Šariš na rok 2016	16
Tabuľka 10 Zoznam významných podnikateľských subjektov so sídlom alebo prevádzkou v obci.....	17
Tabuľka 11 Využitie pôdneho fondu v katastri obce Malý Šariš.....	22
Tabuľka 12 SWOT analýza Sociálna oblasť	29
Tabuľka 13 SWOT analýza Hospodárska oblasť	30
Tabuľka 14 SWOT analýza Environmentálna oblasť	31
Tabuľka 15 Hodnotenie predchádzajúceho PHSR za roky 2009 - 2014.....	33
Tabuľka 16 Stratégia rozvoja obce Malý Šariš na roky 2016 - 2025.....	37
Tabuľka 17 Prioritná oblasť Sociálne služby – ciele, opatrenia, aktivity	40
Tabuľka 18 Prioritná oblasť Cestovný ruch – ciele, opatrenia, aktivity	43
Tabuľka 19 Prioritná oblasť Infraštruktúra - ciele, opatrenia, aktivity	45
Tabuľka 20 Prioritná oblasť Životné prostredie - ciele, opatrenia, aktivity.....	48
Tabuľka 21 Celkový prehľad plánovaných investícií na roky 2016 - 2025.....	56
Tabuľka 22 Model viaczdrojového financovania plánovaných investícií	57

Zoznam grafov

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov obce	12
Graf 2 Využitie pôdneho fondu obce	23



ÚVOD

Názov	Program rozvoja obce Malý Šariš na roky 2016 – 2025
Územné vymedzenie	Obec Malý Šariš
Dátum schválenia PRO:	8.3. 2016
Dátum platnosti:	2016 - 2025
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	08. 03. 2016

Program rozvoja obce Malý Šariš na obdobie 2016 - 2025 (ďalej „PRO Malý Šariš 2016-2025“) je strednodobý rozvojový dokument obce, ktorým sa obec pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

PRO Malý Šariš 2016-2025 pozostáva z:

- a) **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) **implementačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, a
- e) **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.



Tabuľka 1 Zámer spracovania PRO

Názov dokumentu	Program rozvoja obce Malý Šariš na roky 2016 - 2025
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov na spracovanie.
Riadenie procesu spracovania	Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PRO. Riadiaci tím pozostával z členov externého spracovateľského kolektívu. Na vypracovaní jednotlivých častí PRO sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia troch pracovných skupín, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: 30.08.2015 – 15.12.2015
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie boli financované z vlastných zdrojov obce.
Informácie	www.malysaris.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce (PRO) je hlavný strategický dokument obce a určuje jej koncepcný a systematický rozvoj v horizonte 5 – 10 rokov.

Dosiahnutie strategického cieľa PRO presahuje hranice jedného volebného obdobia. Z tohto dôvodu bol PRO spracovaný uplatnením princípu partnerstva v súlade s Metodikou pre spracovanie PRO (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2015) a metodológiou OECD s názvom „Nástroje regionálnej politiky na úrovni samosprávnych krajov SR“ z roku 2009. PRO obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepcných dokumentov: Národná stratégia regionálneho rozvoja (máj 2014), priority Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia a Programme hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2009 – 2015.

Pod pojmom partnerstvo sa chápe spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja. Sociálno-ekonomickými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyšší územný celok, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom, a iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba vypracovať nový PRO obce na obdobie 2016 – 2025 vyplýva zo zmien v obci v období platnosti pôvodného programu a tiež zo zmeny legislatívnych podmienok v SR (schválenie novely zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja). PRO umožní obci

pripraviť sa na čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v období 2014 – 2020 na základe Partnerskej dohody SR a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Tabuľka 2 Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Stratégia Európa 2020	2020	Nadnárodná	www.eu2020.gov.sk
Partnerská dohoda na roky 2014 - 2020	2020	Nadnárodná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	Národná	www.mindop.sk
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2009 – 2015	2015	Regionálna	www.enviroportal.sk www.po-kraj.sk
Územný plán VÚC PSK	-	Regionálna	www.po-kraj.sk
PHSR obce Malý Šaris na roky 2003-2014	2013	Miestna	www.malysaris.sk
ÚP obce Malý Šariš v platnom znení vrátane zmien a doplnkov	-	Miestna	www.malysaris.sk
Programový rozpočet obce na roky 2015 - 2018	2017	Miestna	www.malysaris.sk
Záverečné účty obce za roky 2007 - 2013	-	Miestna	www.malysaris.sk
Program odpadového hospodárstva obce na roky 2010 – 2015	2015	Miestna	www.malysaris.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Proces vypracovania PRO bol zabezpečený nasledujúco:

- riadenie: externý spracovateľ
- pracovná skupina pre oblasť sociálnych služieb, cestovného ruchu, infraštruktúry a životného prostredia
- zapojenie verejnosti prostredníctvom verejného prerokovania PRO

Počas prípravy PRO bol na webovom sídle a úradnej tabuli obce oznam o spracovaní PRO s možnosťou žiadať viac informácií priamo od povereného pracovníka obecného úradu, prípadne s možnosťou kontaktovať externého spracovateľa PRO. Pracovné skupiny sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PRO. Návrh PRO bol na záver verejne prerokovaný v priestoroch obecného úradu.



Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PRO

Termín (2015)	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Implementačná časť					
Finančná časť					
Záver					

Zdroj: vlastné spracovanie

PRO rieši rozvoj obce v súlade s jej špecifikami a požiadavkami modernej spoločnosti. Môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia. Dokument vyjadruje spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Analýza vnútorného prostredia

Analytická časť obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce Malý Šariš s väzbami na širšie územie. Zobrazuje základné údaje, situačnú analýzu historickej, geografickej, hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a technickej oblasti, analýzu väzieb strategických dokumentov, analýzu realizovaných investičných opatrení a SWOT analýzu.

Tabuľka 4 Základné údaje o skúmanom území

Kraj:	Prešovský kraj
Okres:	Prešov
Región:	Šariš
Nadmorská výška:	295 m.n.m
Súradnice:	49°00'27"S 21°10'43"V
Rozloha:	8, 64 km ² (864 ha)
Obyvateľstvo:	1593 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	184,38 obyv/km ²
Prvá písomná zmienka:	1248
PSČ:	080 01
ŠUJ:	524 841
EČV:	PO
Tel. predvoľba:	+421-51

Zdroj: OcÚ Malý Šariš

Obec Malý Šariš sa nachádza v okrese Prešov v Prešovskom kraji, 6 km západne od krajského mesta Prešov. Leží na okraji urbanizačného priestoru Prešova, ktorý je jadrovým sídlom Šarišskej sídelnej aglomerácie, súčasťou východoslovenského metropolitného regiónu. Leží priamo na hlavnej západo-východnej urbanistickej osi Slovenskej republiky (Žilina - Poprad -Prešov - Michalovce). Rozkladá sa v mierne zvlnenej krajine Šarišskej vrchoviny a Spišsko-Šarišského medzihoria, v doline Šarišského potoka, vedľa významnej dopravnej



trasy - cesty I/18, ktorá je cestou medzinárodného významu E50. Je to historická cesta, spájajúca Šariš a územie na východ od neho so Spišom, stredným a západným Slovenskom, Českou republikou a západnou Európou. Jej susednými obcami sú mesto Veľký Šariš na severe, Župčany na západe a mesto Prešov na východe.

Historický potenciál

Územie obce ľudia obývali už v neskorej dobe kamennej a na začiatku doby bronzovej. Svedčia o tom nálezy (aj keď sa žiada priznať, že len ojedinelé) – a to mohyly východoslovenskej mohylovej kultúry. Ľud tejto kultúry, zaoberajúci sa pastierstvom bol pravdepodobne bez stálego sídla. Pastieri sa so svojimi stádami pohybovali po tiahlych hrebeňoch pozdĺž východoslovenských riek, kde aj stavali svojim mŕtvym mohyly.

Pri odvodzovaní názvu dediny pramene nie sú jednotné. V uhorských písomnostiach z 13. – 14. storočia sa názov Šariš vyskytuje striedavo pod názvami Saros a Sarus. Obidva názvy sú pravdepodobne úpravami staršieho slovanského názvu Šariš – vyskytujúceho sa v listine poľského pôvodu – Sarus ako jeho latinizovaný tvar, Saros maďarizovaný tvar (v zmysle blatný). Každopádne obci dal meno „materský“ Veľký Šariš. Predpokladá sa, že s pribúdaním obyvateľstva v podhradí a rozširovaním obhospodarovanej pôdy vzniklo nové sídlisko s rozlišujúcim prívlastkom Malý, ktorý je uvádzaný v maďarčine, nemčine, latinčine alebo v slovenčine: (r. 1248 Kis Sarus, r. 1465 Kyssaros, r. 1600 Kys Saaros, r. 1773 Mali Sariss, r. 1850 Klein – Scharosch, r. 1869 Kis – Sáros, od r. 1921 Malý Šariš).

Prvá zachovaná písomná zmienka o obci je latinsky písaná listina Bela IV. z roku 1248. Dovtedy z desiatku, ktorí poddaní povinne odvádzali, plynuli tri štvrtiny jágerskému biskupovi a jedna štvrtina miestnemu farárovi. Malý Šariš ostal vo vlastníctve kráľov do tridsiatych rokov 15. storočia, okrem krátkeho obdobia v polovici 14. storočia. V tom čase patrila medzi najväčšie dediny Šarišskej stolice, s vlastnou farou a kostolom, postaveným pravdepodobne už v 13. storočí.

Od 16. storočia sa vlastníckmi obce stali Soosovci zo Solivaru. Roľníci, ktorí po potlačení Dószovovho povstania upadli do nevoľníctva, museli znášať nielen následky bezuzdného vykorisťovania zemepánmi, ale stávali sa aj obeťami drancovania počas tureckých výbojov, žoldnierskych a križiackych výprav. Veľa sedliackych domácností sa v tom čase odsťahovalo, časť stratila pozemky a upadla medzi želiarov. V roku 1567 tu hospodáril už len 21 domácností a 18 domácností bolo želiarskych. Na prelome storočí bol Malý Šariš už len stredne veľkou dedinou s takmer výlučne poddanským obyvateľstvom. V roku 1600 tu okrem 27 poddanských



domov stál kostol, fara a škola, ktorej existencia sa v tomto roku po prvýkrát spomína písomne. Sedemnásťte storočie nebolo voči poddaným o nič láskavejšie. Počas protihabsburských povstaní dedinu plienili aj cisárske, aj povstalecké vojská.

Nevolníctvo, ktoré zbavovalo poddaných a želiarov svojprávnosti, bolo zrušené Jozefom II. v roku 1781. Poddanstvo trvalo ešte ďalších sedemdesiat rokov – do revolučného roku 1848. Dedinčania mali možnosť odkúpiť od svojich bývalých zemepánov poddanské usadlosti, pričom určitú časť nákladov znášal štát.

Do roku 1971 patrili k obci aj osady Cemjata, Vydumanec, Zabíjaná, Kvašná Voda a Ortaše. V roku 1971 sa uznesením vlády SSR o územných zmenách v okrese Prešov vyčlenilo z katastra obce Malý Šariš 1213 hektárov a pričlenilo k mestu Prešov. Týmto jednoduchým administratívnym krokom, ktorý bol učený s cieľom vytvoriť pre Prešovčanov rekreačnú prímestskú oblasť, prišla obec o dve tretiny svojho dovtedajšieho územia a o približne 130 obyvateľov. Začiatkom deväťdesiatych rokov sa vedenie obce a Združenie bývalých urbárskych a pasienkových spoločenstiev obce usilovali o spätné prinavrátenie odobratého územia. Podporu v tomto úsilí im v plebiscite vyjadrilo 93,6% Malošarišanov. Snaha nebola korunovaná úspechom.

Demografické pomery

V obci Malý Šariš žilo k 31.12.2014 1593 obyvateľov, z toho 809 žien a 784 mužov. Úroveň hustoty zaľudnenia v obci predstavuje 182,74 obyvateľa/km². Z celkového počtu obyvateľov 1593 je 1584 obyvateľov slovenskej národnosti, 3 českej, 5 ukrajinskej a 1 rómskej národnosti.

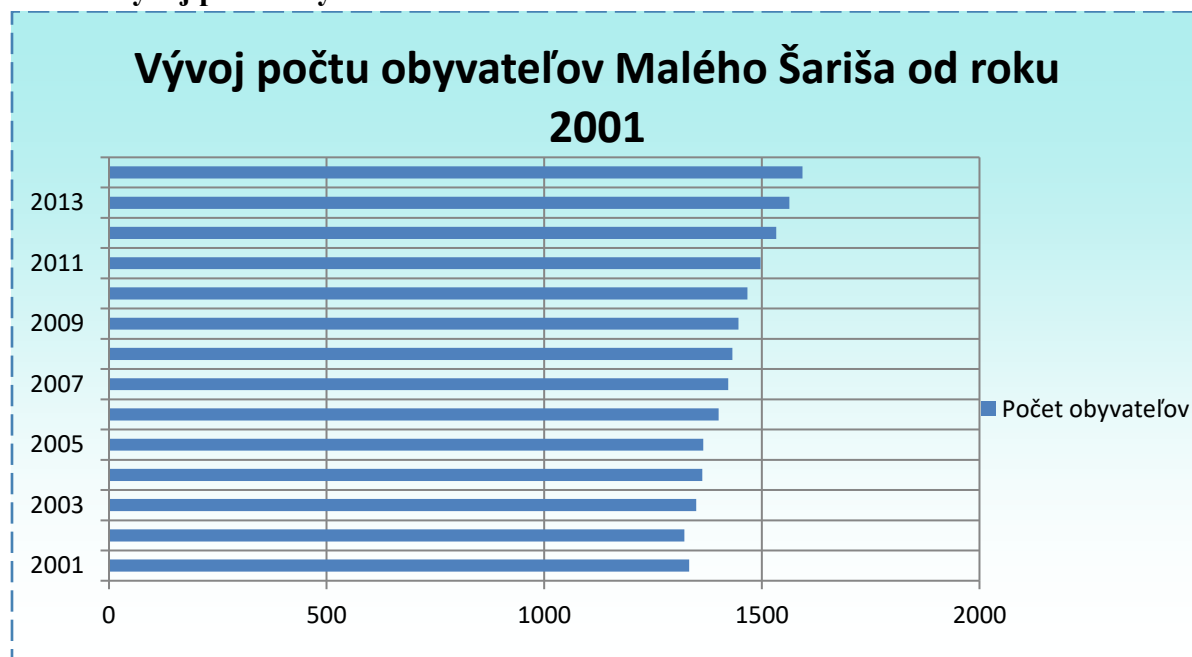
Vývoj počtu obyvateľov sa v poslednom desaťročí vyznačuje miernym nárastom. Tento nárast je spôsobený najmä vďaka súčasnému trendu suburbanizácie, prejavujúcemu sa odchodom mestského obyvateľstva do prímestských zón. V roku 2014 bolo v Malom Šariši 13 živonarodených detí a 16 zomretých. Pod celkový medziročný nárast obyvateľstva v počte 30 občanov sa tak podpísal príchod nových obyvateľov. V roku 2014 sa ich prisťahovalo 54 a odišlo 25.

Populácia Malého Šariša však starne. Dochádza k zmenšovaniu podielu mladšej populácie a zvyšovaniu podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva), čo môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. V roku 2014 žilo v Malom Šariši 279 ľudí v predproduktívnom veku (17 %), 1079 ľudí



v produktívnom veku (68 %) a 235 občanov v poproduktívnom veku (15%). Index starnutia dosahuje hodnotu 56. V roku 2014 pripadol v obci na 7 sobášov jeden rozvod, s mierou rozvodovosti 14%.

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov obce



Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 5 Obyvatelia obce Malý Šariš podľa veku a pohlavia

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1423	1432	1446	1467	1497	1533	1563	1593
Muži	710	708	720	727	743	745	764	784
Ženy	713	724	726	740	754	788	799	809
Predproduktívny vek (0-14)	241	230	237	252	257	260	273	279
Produktívny vek (15-64)	988	999	1009	1008	1026	1055	1063	1079
Poproduktívny vek (65 a viac)	194	203	200	207	214	218	227	235

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 6 Celkový prírastok obyvateľstva obce Malý Šariš za roky 2007 - 2014

Rok	Narodení	Zomretí	Prírodný prírastok (úbytok)	Prisťahovaní	Vystáhnúť	Migračné saldo	Celkový prírastok
2007	12	8	4	38	20	18	22
2008	12	10	2	25	18	7	9
2009	13	19	-6	45	25	20	14
2010	28	9	19	28	26	2	21
2011	17	9	8	27	18	9	17
2012	9	16	-7	58	15	43	36
2013	19	13	6	34	10	24	30
2014	13	16	-3	58	25	33	30

Zdroj: Štatistický úrad SR

Prognóza

Z pohľadu budúceho vývoja súčasná demografická štruktúra Malého Šariša vytvára predpoklady pre ďalší mierny rast počtu obyvateľov v obci, vzhľadom na blízkosť krajského mesta Prešov a pokračujúci trend suburbanizácie. Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený nielen reprodukciou obyvateľstva, ale i možnosťami a rozsahom bytovej výstavby. Obec má obmedzené možnosti v prípadnej výstavbe nájomných bytov i keď pre individuálnu bytovú výstavbu má možnosti realizácie rekonštrukcie, prípadne výstavby už na existujúcich rod. domoch, ktoré sú v súčasnosti neobývané, ale chátrajúce. To by aspoň z časti vyriešilo problematiku migrácie mladých obyvateľov obce do mesta a tiež uspokojilo prípadné zvýšené potreby na bývanie. Keďže ľudia v súčasnosti hľadajú možnosti bývania v tichšom vidieckom prostredí, možno počítať s pokračujúcim prílevom obyvateľov. Na tieto účely je však potrebné pokračovať vo vytváraní dostatočného zázemia (infraštruktúry), inak môže migračný prírastok obyvateľstva dosiahnuť záporné hodnoty.

Vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku zabezpečuje v obci Materská škola Malý Šariš. V prevádzke sú dve heterogénne triedy s celodennou výchovou a vzdelávaním.



Škola zabezpečuje vzdelávanie podľa Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0. Pedagogických zamestnancov školy tvoria 4 kvalifikované učiteľky – samostatní pedagogickí zamestnanci. Nepedagogickými zamestnancami školy sú vedúca školskej jedálne, ktorá je zamestnaná na polovičný úväzok, kuchárka a školníčka. Zriaďovateľom materskej školy a školskej jedálne je obec Malý Šariš, riaditeľkou Mgr. Hilda Hanobíková. Školu v súčasnosti navštevuje 44 detí. Súčasný technický stav budovy materskej školy vyžaduje rekonštrukciu zabezpečujúcu skvalitnenie procesu výučby.

V obci sa nenachádza prevádzka základnej ani strednej školy. Školopovinné deti navštevujú základné a stredné školy v Prešove. Ich prepravu do a zo školy zabezpečuje Dopravný podnik mesta Prešov prostredníctvom školských spojov.

Kultúra, šport a voľný čas

Spoločenský a kultúrny život zabezpečuje obec v spolupráci s obecným zastupiteľstvom. Každoročne organizuje akcie pre deti oslavy Mikuláša a Juniáles – oslavu dňa detí. Každé dva roky obec organizuje Malošarisské folklórne slávnosti, ktorých sa zúčastňuje množstvo folklórnych skupín, ktoré svojim spevom a tancom prezentujú ľudovú hudbu a folklór. 31. augusta 2014 sa uskutočnil už 9. ročník tohto podujatia. V obci pôsobia kultúrne súbory Javorina a Malošarišanka. V obci sa nenachádza kultúrny dom. Kultúrne podujatia sa organizujú v miestnom parku pri materskej škole.

V Malom Šariši sa nachádzajú 2 kultúrne pamiatky. Ide o kostol a pieskovcový náhrobný kameň. Kostol bol renovovaný v roku 1928, ale korene lúp, ktoré ho obklopovali, postupne narušali jeho základy a múry začali praskať. V roku 1944 bol kostol zbúraný a na jeho mieste vyrástol nový, terajší kostol Krista Kráľa. Projekt na jeho výstavbu vypracoval architekt J. Byrtus z Michaloviec. Kostol, ktorý je uvedený v zozname pamiatok východného Slovenska, je secesne riešenou stavbou, inšpirovanou neogotikou.

Pieskovcový náhrobný kameň je umiestnený v opornom múre kostola. Pochádza z konca 18. respektíve začiatku 19. storočia a je hodnotným dokladom klasicistickej architektúry tohto obdobia.

Organizované športové dianie v obci je spojené najmä s futbalom. V Malom Šariši má futbal bohatú históriu. Pod vedením trénera a vedúceho mužstva Jozefa Félixu začali malošarišskí futbalisti v 50. rokoch hrať prvýkrát v okresných súťažiach. Do roku 1980 bolo futbalové ihrisko v hone Makovica. V roku 1980 sa postavilo nové ihrisko, ktoré slúži obecnému futbalu dodnes. Za posledné štyri sezóny „A“ mužstvo s názvom TJ Sľachtiteľ Malý



Šariš zakaždým postúpilo do vyššej súťaže. Počas sezóny 2014/2015 mužstvo bojovalo v V. lige VSFZ Prešov. Kladne možno tiež hodnotiť prácu s dorastencami a mládežou. Dorastenci bojujú v III. lige Šarišskej, žiaci v I. triede a zúčastňujú sa tiež medzinárodného futbalového turnaja Fragaria Cup v Prešove. Futbalové ihrisko je v dobrom technickom stave a využíva sa len na prípravu a súťažné zápasy miestnych futbalových družstiev.

Ponuka plôch na aktívne využívanie voľného času je v obci nedostatočná. Neexistujú športové zariadenia interiérového typu - posilňovňa, fitness, a pod.

Zdravotné a sociálne služby

V obci neexistujú zdravotnícke zariadenia. Zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotníckej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v obci Veľký Šariš a NsP Prešov.

Stav v zdravotníctve sa stále zhoršuje. Vybavenosť zdravotníckych zariadení je slabá, takmer sa nedopĺňa. Zásobovanie liekmi a ceny liekov často presahujú možnosti kúpy liekov aj nevyhnutných .

Sociálne služby obec poskytuje od 1.1.2015 formou denného stacionára pre seniorov s kapacitou 30 miest. Ostatné sociálne potreby uspokojujú obyvatelia Malého Šariša v neďalekom meste Prešov.

Bývanie

V obci prevláda rodinná domová zástavba s nepatrným zastúpením bytovej zástavby. Obec má schválený územný plán v rámci zastavaného územia a rieši stavebný rozvoj s dôrazom na obytnú výstavbu rodinných domov a nízkopodlažnú bytovú výstavbu. Nakoľko obec nemá dostatočné prostriedky na rozvoj bytového fondu, vo väčšine prípadov sa uskutočňuje výhradne z prostriedkov jednotlivých domácností.

Tabuľka 7 Počet domov a bytov v obci Malý Šariš

Ukazovateľ	Počet
Byty spolu	12
Z toho obývané	12
Z toho neobývané	0
Rodinné domy spolu	409
Z toho obývané	394
Z toho neobývané	15

Zdroj: OcÚ Malý Šariš



Služby

Ponuka služieb v obci je vzhľadom na jej veľkosť obmedzená. Nachádza sa tu kostol a dom smútku, obchod s potravinárskym aj nepotravinárskym tovarom, dve pohostinstvá, dve čerpace stanice, zariadenie pre opravu a údržbu motorových vozidiel a multifunkčné ihrisko.

V obci okrem obecného úradu nesídlia žiadne iné inštitúcie zabezpečujúce výkon verejnej správy. Za vyššou občianskou vybavenosťou zameranou na administratívu, obchod, služby, ubytovanie a stravovanie dochádzajú obyvatelia Malého Šariša do blízkeho krajského mesta Prešov.

Základné ekonomické ukazovatele obce

Príjmy obce presahujú výdavky, obec je schopná tvoriť rezervu. Toto vytvára dobré predpoklady pre investičné akcie v obci v najbližších rokoch a tiež intenzívne čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov v období 2014 – 2020. Obec v rozpočtovom hospodárení dodržala § 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý stanovuje povinnosť zostaviť rozpočet obce ako vyrovnaný. Rozpočet obce je rozdelený do programov, ktoré sú každoročne percentuálne hodnotené. Obec v súčasnosti nie je zaťažená úverom.

Tabuľka 8 Rozpočet obce Malý Šariš za roky 2013 a 2014

Ukazovateľ	2013	2014
Príjmy celkom	403 040, 89	436 020,15
Z toho:		
Bežné príjmy	403 040, 89	435 447, 87
Kapitálové príjmy	0	572,28
Výdavky celkom	349 045, 01	385 471,45
Z toho:		
Bežné výdavky	318 300, 20	338 707,14
Kapitálové výdavky	30 744, 81	46 764,31
Výsledok hospodárenia	+ 53 995, 88	+50 548,70

Zdroj: OcÚ Malý Šariš

Tabuľka 9 Návrh rozpočtu obce Malý Šariš na rok 2016

	Návrh na rok 2016
Príjmy celkom	644 440
Výdavky celkom	491 940
Výsledok hospodárenia	+152 500

Zdroj: OcÚ Malý Šariš



Štruktúra ekonomickej základne obce je profilovaná jednotlivými odvetvami. Obec má diverzifikovanú štruktúru hospodárstva, i keď existuje rezerva na rast rozmanitosti ekonomických aktivít v obci a to hlavne v oblasti cestovného ruchu a agroturistiky.

Tabuľka 10 Zoznam významných podnikateľských subjektov so sídlom alebo prevádzkou v obci

Názov	Činnosť
ŠAGÁT, spol. s r.o.	mäsiarstvo a údenárstvo, spracovanie mäsa a mäsových výrobkov
MED - ART, spol. s r.o.	veľkodistribúcia liekov
AGRO-LENT s.r.o.	pestovanie a predaj poľnohospodárskych a živočíšnych výrobkov
SP-TRANS, s.r.o.	cestná nákladná doprava
BELHOLZ, s.r.o.	nákup a predaj guľatiny a reziva
FTE automotive Slovakia s.r.o.	výroba hydraulických bŕzd a brzdných zariadení
LINAK Slovakia s.r.o.	výroba lineárnych aktuátorov, rotačných aktuátorov, zdvíhacích stĺpikov a kontrol boxov
C.S. CARGO Slovakia a.s.	logistické služby
Hárdy Studio - Jozef Harničár	nahrávanie, ozvučenie, produkcia
Stolárstvo Sumilas	drevárska výroba
HRUŠOVSKÝ - design - NÁBYTOK, s.r.o.	design a výroba nábytku
Stolárstvo Batík	drevárska výroba

Zdroj: OcÚ Malý Šariš

Infraštruktúra

V obci vykonáva svoju činnosť Obecný úrad Malý Šariš s dvoma administratívnymi pracovníkmi. Najvyšším výkonným a štatutárnym orgánom obce je starosta. Rozhodovacím orgánom v najdôležitejších otázkach života obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré tvorí 9 poslancov volených tak ako starosta obce v priamych voľbách.

Obecná technická infraštruktúra je pomerne dobre vybudovaná. V obci je zavedený zemný plyn a vybudovaný vodovod. Na kanalizáciu je napojených 97% domácností. Zásobovanie pitnou vodou je z verejného vodovodu, ktorý je v správe obce. Verejné osvetlenie je zavedené vo všetkých častiach obce. Vedenie elektrickej energie je vzdušné. Hromadnú dopravu zabezpečujú pravidelné autobusové spoje MHD prešov.

Dopravná infraštruktúra



Hlavnou tepnou dopravy obce je cesta III. triedy č. 18197 kategórie S 7,5 s hĺbkou spevnenia 6 m. Je to živičná vozovka s prepojením s cestou I. triedy č. 18. Tieto cesty slúžia zároveň ako spojovacia cesta pre autobusovú prepravu zabezpečovanú MHD Prešov. Cesta III. triedy č. 18197 spája obec Malý Šariš s mestom Veľký Šariš. Správu a údržbu miestnych komunikácií zabezpečuje obec z vlastných prostriedkov. Miestne cesty a štátna cesta III. triedy sú v zlom technickom stave, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú dopravnú nehodovosť. Parkovacie plochy pri Obecnom úrade (4 miesta) sú jediným parkoviskom v obci. V ďalšej časti sa na parkovanie využívajú krajnice miestnych komunikácií.

Najbližšia železničná stanica je v okresnom sídle Prešov, z ktorého sa možno pripojiť na hlavné železničné ťahy Košice – Prešov - Bratislava.

Energetická infraštruktúra

Obec Malý Šariš je zásobovaná elektrickou energiou z piatich distribučných trafostaníc. Samostatné transformačné stanice majú dva poľnohospodárske subjekty v obci, ČOV Malý Šariš ako aj firmy BELHOLZ vo výrobnom areáli na spracovanie dreva. K novému obytnému súboru "Za záhradami" bude nutné dobudovať ďalšiu distribučnú trafostanicu s prípojkou VN.

Obec je plne splynofikovaná a tak prevažná väčšina rodinných domov ako aj ostatných stavieb je vykurovaná plynom.

Telekomunikačná a informačná infraštruktúra

Každý objekt v obci má možnosť pripojenia na pevnú telefónnu sieť, čo má v súčasnosti veľký význam najmä z hľadiska rozvoja informačných technológií a prístupnosti do siete Internetu. Rozvoj telefonizácie v obci intenzívne podporujú aj mobilní operátori Slovak Telecom, Orange a Telefonica (O2). V obci je vybudovaný miestny rozhlas, ktorý je ovládaný z rozhlasovej ústredne v objekte obecného úradu.

Životné prostredie

Obec Malý Šariš sa nachádza na východnom Slovensku v centrálnej časti Prešovského okresu. Leží v Šarišskej vrchovine, v doline Šarišského potoka. Stred obce má nadmorskú výšku 280 metrov nad morom. Povrch územia tvorí centrálne - karpatský flyš s hnedozemnými pôdami.

Katastrálne územie Malého Šariša leží v základnom povodí Torysy, ktoré je súčasťou hlavného povodia Hornádu. Riešeným územím preteká Šarišský potok, Malošarišský potok a



bezmenný ľavostranný prítok Šarišského potoka tvoriaci východnú hranicu katastra. Severným okrajom katastrálneho územia preteká prirodzeným korytom Paťovský potok. Súčasná protipovodňová situácia vyžaduje prijatie dodatočných opatrení na zníženie povodňového rizika.

Súčasný stav životného prostredia

Malý Šariš leží v území bez výrazných regionálnych faktorov zhoršujúcich životné prostredie. Okolité územie je sídelnou poľnohospodárskou krajinou s prevládajúcou poľnohospodárskou veľkovýrobou, južná časť katastra zasahuje do lesného celku Cemjata, ktorý tvorí významné rekreačné zázemie mesta Prešov. Aj keď lesy sú poznačené nevhodným spôsobom ťažby, tvoria prírodne a ekologicky významnú lokalitu. Krajinný priestor Kvašná voda juhovýchodne od obce je biocentrom regionálneho významu. Regionálny význam má aj hydrický biokoridor riečky Svinka, biokoridor Torysy má až nadregionálny význam. Obec plní v území funkciu obytnú, je to prímestská obytná zóna. Malý Šariš je miestom bývania občanov pracujúcich prevažne mimo sídlo a prevažne v Prešove. Doplňková výrobná a obslužná funkcia sa bude viazať na poľnohospodársku malovýrobu, drobné podnikanie, výrobné a nevýrobné služby.

Rekreácia

Vzhľadom na prírodné danosti a atraktivitu katastrálneho územia je funkcia cestovného ruchu v obci málo rozvinutá a nevyužíva potenciál obce a okolitého územia. Pre rozvoj funkcie cestovného ruchu sa perspektívne, ako územná rezerva, navrhuje v lokalite východne od zastavaného územia obce (lokalita Makovica) areál aktivít pre voľný čas. Územie v súčasnosti predstavuje bývalé a v súčasnosti neudržiavané trvalé trávne pozemky zarastené náletovými krovínami.

Rekreačná funkcia v tomto území je rozvinutá v prímestskej rekreačnej oblasti mesta Prešov Borkút - Kvašná voda - Cemjata. Pre dennú rekreáciu obyvateľov obce slúži hodnotný miestny park v centre obce. Hlavnou atraktivitou pre cestovný ruch je miestny kostol a náhrobok pri kostole. Tieto atraktivity sú však pomerne málo navštevované.

Klimatické pomery

Navrhovaná lokalita patrí do klimatickej oblasti mierne teplej (M), klimatického okrsku M3 – mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinného. Z hľadiska



klimaticko – geografického, územie je zaradené do typu kotlinovej klímy a subtypu teplej kotlinovej klímy.

Priemerné teploty v januári sú od - 5 do - 3 °C a v júli od 16 do 18 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je okolo 600 – 700 mm. Priemerná výška snehovej pokrývky je 10 - 15 cm a trvá v priemere 60 – 80 dní. Snehová pokrývka vyššia ako 5 cm sa v hodnotenom území vyskytuje v priemere 35 dní v roku. Z hľadiska ročného chodu zrážok maximum zrážok pripadá na mesiace jún a júl, minimum zrážok spravidla na mesiac február. Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné územie do oblasti údolí väčších riek s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 60 do 85 dní.

Priemerný ročný počet letných dní v rámci časového obdobia rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) na klimatickej stanici lokalizovanej v samotnom meste Prešov dosiahol hodnotu 49 dní a priemerný ročný počet mrazových dní dosiahol hodnotu 124 dní. Pre danú oblasť je charakteristické premrzanie pôdy za priemerných podmienok do hĺbky 30 až 40 cm, v extrémnych zimách 70 až 80 cm.

Dominantné sú vetry severných a južných smerov, pričom v porovnaní s inými oblasťami Slovenska má oblasť okolia Prešova pomerne nízku početnosť dní bezvetria. Pomerne široké údolie Torysy nevytvára možnosti pre dlhodobé stagnácie chladného vzduchu. Inverzné polohy sú v nízko položených miestach v okolí Torysy.

Pedologické pomery

Z hľadiska rozšírenia pôdných typov na dotknutom území prevládajú - hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje zo sprašových a polygenetických hĺn v severnej časti dotknutého územia a čiastočne kambizeme prevažne nasýtené.

Hydrologické pomery

Z hydrologického hľadiska územie patrí do čiastkového povodia Hornádu, základného povodia Torysy. Územie je odvodňované pravostranným prítokom Torysy, a to tokom Župčiansky potok a Šarišský potok, ktoré pramenia nad obcou Župčany.

Vodné toky dotknutého územia môžeme podľa režimu odtoku zaradiť do vrchovinno-nízinnej oblasti s dažďovo-snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú v čase výdatných zrážok s najvyššími priemernými hodnotami v mesiacoch február až apríl, najnižšie vodné stavy sú v mesiaci september.



Vzhľadom na to že sa nejedná o vodohospodársky významné toky, tieto toky nie sú kvalitatívne a kvantitatívne monitorované. V bližšom okolí navrhovanej lokality sa nenachádzajú žiadne vodné plochy.

Podľa hydrogeologickej regionalizácie Slovenskej republiky sa dotknuté územie nachádza v hydrogeologickom rajóne – QP 120 Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy. Väčšie množstvá podzemných vôd sú viazané na stredne zvodnené pieskovcové, konglomerátové a mikrokonglomerátové súvrstvia, ktoré spolu s bazálnym súvrstvom tvoria samostatný čiastkový rajón. Na navrhovanej lokalite nebola prieskumnými prácami overená hladina podzemnej vody.

Najbližšie k lokalite navrhovanej činnosti (cca 2 km južne) sa nachádzajú premene v lokalite Cemjata, z ktorých najvýdatnejší má výdatnosť 9 l.s-1 s výverom vápenato – horečnato - uhličitej vody. V bližšom okolí mesta Prešov sa nachádza viacero minerálnych prameňov. Najvýznamnejšie sústredenie týchto prameňov je juhozápadne od mesta Prešov (pramene Borkút a Malý Borkút) s vývermi slabo mineralizovanej vápenato – horečnatej vody s výdatnosťou 11 l.s-1. V dotknutom území sa nenachádza vodárenský zdroj, prípadne ochranné pásmo vodárenského zdroja.

Odpadové vody z obce sú odvádzané splaškovou kanalizáciou do ČOV vybudovanej v obci.

Flóra

Podľa fytogeografického členenia (Futák, J., In: Atlas SSR, 1980) patrí rastlinstvo hodnoteného územia do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu východobeskydskej flóry, okresu Východné Beskydy, podokresu Šarišská vrchovina.

Z fytocenologického hľadiska majú klimaxové spoločenstvá charakter karpatských dubovo-hrabových lesov.

Z hľadiska súčasného stavu vegetácie predstavuje hodnotené územie z časti urbanizované plochy a záhrady ale v prevažnej väčšine ide o zmiešané lesy s prevahou listnatých drevín. Dotknuté územie je v priamom kontakte s cestnou komunikáciou, poľnohospodársky využívanými plochami a zastavaným územím obce. Časť má charakter trvalého trávneho porastu s prevahou druhov synantropnej ruderalnej vegetácie.

Fauna

Na základe zoogeografického členenia Slovenska patrí širšie územie do dvoch regiónov a to provincie Karpát, oblasti Západných Karpát, vonkajšieho obvodu, podtatranského okrsku



a do provincie Karpát, oblasti Východných Karpát, prechodného obvodu, nízkobedskydského a slanského okrsku.

Chránené územia

Na celej lokalite navrhovanej činnosti platí prvý stupeň ochrany v zmysle § 12 zákona o OPaK. Taktiež sa tu nenachádzajú územia NATURA 2000 a lokalita navrhovanej činnosti nie je súčasťou chráneného vtáčieho územia. Na lokalite sa nenachádzajú chránené stromy.

Štruktúra krajiny a krajinný obraz

V širšom okolí navrhovanej lokality sa nachádzajú krajinoekologické komplexy tvorené teplými predhorskými pahorkatinami s hnedými pôdami nasýtenými a dubohrabinou až bučinou (južná časť k. ú.). Lokalita predstavuje odlesnený pahorok s prevahou ornej pôdy, okrajovo trvalým trávnatým porastom.

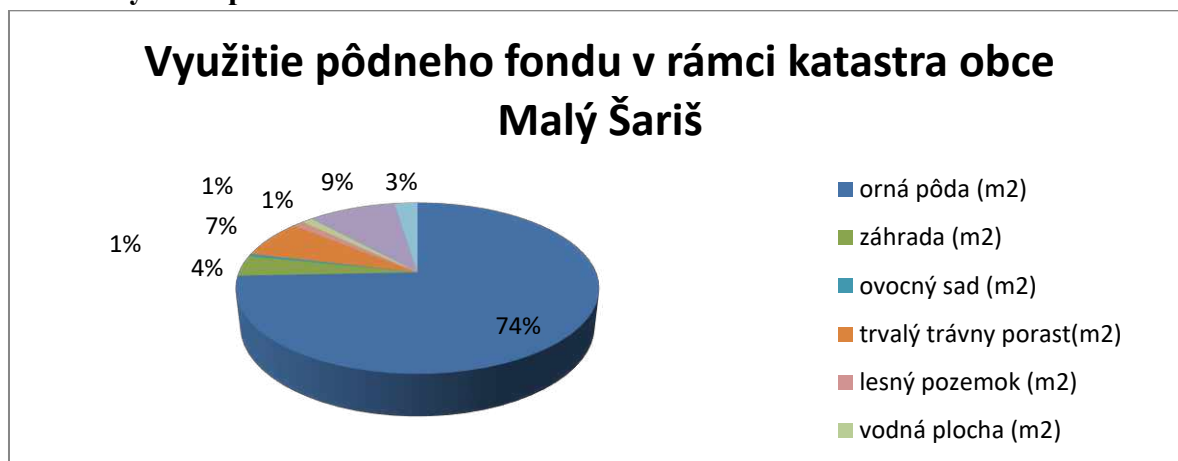
Tabuľka 11 Využitie pôdneho fondu v katastri obce Malý Šariš

Celková výmera katastrálneho územia obce - spolu (m2)	8 635 043
orná pôda (m2)	6 420 607
záhrada (m2)	336 077
ovocný sad (m2)	42 924
trvalý trávny porast (m2)	616 542
lesný pozemok (m2)	103 430
vodná plocha (m2)	95 606
zastavaná plocha a nádvorie (m2)	807 532
ostatná plocha (m2)	212 325

Zdroj: OcÚ Malý Šariš

Z uvedeného grafu je možné vidieť prevahu ornej pôdy, ktorá predstavuje 74% podiel na celkovej výmere pôdneho fondu. Druhá najviac zastúpená časť pôdneho fondu je tvorená zastavanými plochami a nádvormi t. j. 9% a tretou najrozsiahlejšou časťou sú trvalé trávnaté porasty t. j. 7%. Zvyšná časť pôdneho fondu t. j. 10% je tvorená malými časťami, čo celkovo predstavuje nepatrnú časť na celkovej výmere (záhrady, ovocné sady, lesné pozemky, vodné plochy a ostatné plochy).

Graf 2 Využitie pôdneho fondu obce



Zdroj: OcÚ Malý Šariš

Ovzdušie

V riešenom území nie je ani sa neplánuje umiestnenie žiadneho významnejšieho zdroja znečisťovania ovzdušia. Vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody v existujúcej aj navrhovanej zástavbe bude prevažne na báze zemného plynu, spotrebiče budú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia je automobilová doprava. Cesta III. triedy prechádzajúca obcou je pomerne málo dopravne zaťažená, naopak veľmi zaťaženou je cesta I/18 dotýkajúca sa južnej časti obce. Výstavbou diaľnice vo väčšej vzdialenosti od obce ako je cesta I/18 došlo k výraznému zníženiu znečistenia ovzdušia na okraji obce v okolí cesty I. Územie sa nenachádza v oblasti riadenia kvality ovzdušia.

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach:

1. európska legislatíva a stratégie,
2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR,
3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Na prvej, európskej úrovni, je smerodajná predovšetkým Stratégia „Európa 2020“, ktorou sa riadi filozofia a zameranie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov pre obdobie 2014 – 2020. Na základe tejto stratégie totiž musí Európska únia dodržiavať jednotný tematický prístup. Priority a ciele tejto stratégie premietla vláda SR do Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020.

Stratégia Európa 2020 má tri hlavné ciele:

1. Inteligentný rast (Inovácie, Vzdelávanie a Digitálna spoločnosť)
2. Udržateľný rast (Klíma, Energetika a Mobilita, Konkurencieschopnosť)
3. Inkluzívny rast (Zamestnanie a zručnosti, Boj proti chudobe)

Kľúčovými cieľovými hodnotami stratégie sú:

- Zamestnanosť: zvýšiť zamestnanosť obyvateľov vo veku 20-64 rokov, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších a lepšieho začlenenia migrantov
- Výskum a vývoj: zvýšiť investície do výskumu a vývoja a inovácií podnikov
- Zmena klímy a energetická udržateľnosť: znížiť emisie skleníkových plynov o 20% v porovnaní s úrovňou z roku 1990, zvýšiť podiel OZE o 20% na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%
- Vzdelávanie: znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-34 rokov s vysokoškolským vzdelaním na 40%
- Boj proti chudobe: znížiť podiel ľudí žijúcich pod hranicou chudoby 25%

Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Tá obsahuje okrem iného aj stratégiu pre Prešovský samosprávny kraj. Vzhľadom k tomu, že v čase spracovania PRO nie je k dispozícii aktuálny PHSR VÚC, použili sme informácie pre tretiu úroveň vonkajších vplyvov (regionálna úroveň) informácie z Národnej stratégie regionálneho rozvoja. Národná stratégia bude zároveň určujúca aj pri tvorbe aktualizácie PHSR kraja na najbližšie obdobie (posledné PHSR kraja má platnosť do roku 2015).

Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja je Prešovský samosprávny kraj prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou



Hlavné disparity Prešovského kraja:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne; - nevyhovujúca štruktúra/koncentrácia priemyslu; - zaostávajúce miestne hospodárstvo;
- nízka produktivita práce v sektore priemyslu;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania v oblasti služieb;
- nedobudovanie siete inštitúcií poskytujúcich služby podnikateľom;
- nedostatočné využívanie e-služieb, chýbajúca koordinácia využitia súčasných prenosových služieb a nerozvinuté e-služby (nielen verejné);
- nedostatočný koncepčný prístup k využívaniu potenciálu pre turizmus;
- nízka produktivita práce v sektore služieb;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia, nedostatočná a nejednotná rozvinutosť medzinárodnej a regionálnej informačnej siete;
- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra rýchlostných komunikácií;



- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny; 94 - pomalý rozvoj dopravnej infraštruktúry;
- vysoká energetická náročnosť kľúčových odvetví regionálnej ekonomiky;
- nedostatočné investície do tvorby krajiny a protipovodňovej ochrany;
- nedostatočná pozornosť ekologickým záťažiam;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nedostatočná kvalita (dostupnosť, efektívnosť) všetkých typov vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania; - nízka miera využívania nových, inovatívnych programov na podporu zamestnanosti, vrátane financovania týchto aktivít;
- nízka miera využívania pracovných síl;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných; - značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- pretrvávajúci trend vysokého podielu dlhodobo nezamestnaných vo vybraných sociálnych skupinách; - pretrvávajúca nízka adaptabilita pracovnej sily;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov rómskej populácie.

Hlavné faktory rozvoja Prešovského kraja:

v pôdohospodárstve

- vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci SR; v priemysle
- rozvoj EKO priemyslu a čistých technológií najmä v MSP;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach;



- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce

v priemyselnej výrobe

- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- budovanie regionálnych inovačných centier (RIC) so zameraním na transfer inovácií, zelenú ekonomiku a ekologické technológie

v službách

- atraktívny potenciál a zvyšujúci sa záujem o turizmus;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach;
- zakladanie rodinných firiem v oblasti služieb a rozvoj telepráce na zvýšenie zamestnanosti;
- existujúca sieť poradenských a podporných inštitúcií pre malých a stredných podnikateľov;
- rozvíjajúci sa systém podpory MSP (inkubátory, informačné a poradenské služby);

v technickej infraštruktúre

- dostatočný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- vysoký dopravný potenciál, výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie na nové trhy; - vysoký podiel chránených území k celkovej rozlohe
- atraktívne prírodné prostredie

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoký podiel stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva/možnosť profesijnej mobility;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- vytvorenie metropolitného centra Košice – Prešov;



- schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach, cezhraničná spolupráca.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že PK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v turizme a vybraných odvetviach priemyslu. Dôsledkom tohto vývoja môže byť ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu a spomaleniu jeho ekonomického rastu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie PK nízka.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda PK je tvorená priaznivou demografickou štruktúrou, kvalitným životným prostredím, strategickou polohou na hranici troch krajín a hraničiacom pásme EÚ, prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj novej zelenej ekonomiky vo vzťahu k rozvoju vidieka a kľúčových tradičných odvetví.

1.3 Zhrnutie súčasného stavu územia

SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové záporov obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja.



Tabuľka 12 SWOT analýza Sociálna oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Blízkosť okresných miest a krajského mesta s množstvom odborných lekárskeho zariadení ✓ Existujúce zariadenie pre seniorov v obci ✓ Spádová obec ✓ Existencia predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Existujúce športové plochy a areály školy ✓ Blízka dostupnosť stredných odborných škôl ✓ Blízka dostupnosť vysokých škôl a univerzít ✓ Pravidelné organizovanie kultúrno-spoločenských akcií v obci ✓ Existencia spolkov a záujmových združení ✓ Existencia športovísk v obci ✓ Existencia športových klubov v obci ✓ Existencia kultúrnych pamiatok v obci	✓ Nedostatok všeobecných a odborných lekárov a zdravotníckych pracovníkov ✓ Zlý technický stav budovy predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Nedostatočné materiálne technické vybavenie predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Absencia kultúrneho domu v obci ✓ Absencia knižnice ✓ Nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice s absenciou verejného internetu ✓ Absencia priestorov pre voľnočasové aktivity občanov obce ✓ Absencia prírodného amfiteátra v obci ✓ Absencia športovísk v obci ✓ Zlé materiálne technické zabezpečenie športovísk v obci
Príležitosti	Ohrozenia
✓ Zlepšenie zdravotnej infraštruktúry v obci ✓ Vytváranie nových pracovných príležitostí ✓ Rozšírenie služieb v oblasti zdravotníctva ✓ Rozvoj nových druhov sociálnych služieb ✓ Zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby ✓ Možnosť Výstavby a rekonštrukcie vhodných priestorov pre poskytovanie sociálnych služieb ✓ Zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni ✓ Dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci ✓ Skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce ✓ Možnosť získania finančných prostriedkov ✓ Lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít v obci ✓ Obnova a doplnenie knižničného fondu	✓ Rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov ✓ Nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhov športov

Zdroj: vlastné spracovanie



Tabuľka 13 SWOT analýza Hospodárska oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Predpoklady rozvoja pešej turistiky ✓ Predpoklady rozvoja cykloturistiky ✓ Predpoklady rozvoja agroturistiky ✓ Blízkosť turistických atrakcií, historických pamiatok a rekreačných oblastí ✓ Záujem o zvyšovanie vzdelania a rekvalifikáciu ✓ Záujem o podnikanie obyvateľov obce ✓ Záujem o podnikanie v agrosektore ✓ Dobré napojenie na cesty I. triedy ✓ Dobré napojenie na medzinárodnú cestnú sieť ✓ Kvalitná sieť miestnych komunikácií ✓ Dostatočná kapacita trafostaníc	✓ Neexistujúce ubytovacie zariadenia ✓ Slabá ponuka reštauračných služieb ✓ Neexistujúce služby cestovného ruchu ✓ Absencia turistických chodníkov ✓ Absencia informačných služieb a propagačného materiálu ✓ Absencia turistických informačných tabúl ✓ Slabá tradícia tradičnej remeselníckej výroby ✓ Malý záujem o podnikanie ✓ Odchod kvalifikovanej pracovnej sily z regiónu ✓ Nedostatok pracovných príležitostí v obci a regióne ✓ Nedostatočne rozvinutá sieť základných a doplnkových služieb ✓ Nutnosť dochádzania za službami ✓ Nedostatočné pokrytie mobilnými operátormi ✓ Chýbajúca prevádzka Slovenskej pošty a.s. ✓ Nedostatočná kvalita miestnych komunikácií ✓ Absencia miestnych komunikácií k novej IBV ✓ Absencia chodníkov pre peších ✓ Nevybudovaný prívod zemného plynu ✓ Chýbajúce rozvody zemného plynu ✓ Chýbajúce rozvody zemného plynu k novej IBV ✓ Nedostatočná kapacita trafostaníc ✓ Nedostatočné kapacita elektrickej rozvodnej siete ✓ Absencia rozvodov elektrickej rozvodnej siete k novej IBV
Príležitosti	Ohrozenia
✓ Možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU ✓ Výstavba turistických chodníkov ✓ Výstavba náučných turistických chodníkov ✓ Výstavba cyklotrás ✓ Zvýšenie pokrytia signálom mobilných operátorov ✓ Posilnenie a rozvoj ďalších dátových služieb ✓ Podpora mladých rodín výstavbou nájomných bytov a možnosťou novej IBV	✓ Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj CR v obci a regióne ✓ Pokles záujmu o tradičné remesla ✓ Nedostatok remeselníkov venujúcich sa tradičným remeslám ✓ Vysoká zaťaženosť ciest nákladnou dopravou ✓ Zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií ✓ Zvýšenie hlučnosti a prašnosti na cestách ✓ Nevysporiadané pozemky pre výstavbu nájomných bytov a novej IBV

✓ Výstavba celkovej infraštruktúry k novej IBV ✓ Zvýšenie počtu prípojok zemného plynu v obci ✓ Výstavba nových vodovodných rozvodov v obci ✓ Zvýšenie počtu vodovodných prípojok ✓ Výstavba nových kanalizačných rozvodov ✓ Zvýšenie počtu kanalizačných prípojok	✓ Nedostatok stavebných pozemkov pre záujemcov o IBV ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na vybudovanie infraštruktúry k novej IBV ✓ Nezáujem o pripojenie sa na existujúce rozvody (kanalizácia, voda plyn)
---	---

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 14 SWOT analýza Environmentálna oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Vybudovaná ČOV ✓ Kvalitné životné prostredie	✓ Nedostatočná kapacita ČOV ✓ Nedostatočná kapacita kanalizačnej siete ✓ Nedostatočné pripojenie na existujúcu kanalizačnú sieť ✓ Nevybudovaná kanalizačná sieť na splaškovú vodu ✓ Nevybudovaná kanalizačná sieť k novej IBV ✓ Nedostatočná kapacita rozvodov pitnej vody ✓ Nevybudovaná sieť rozvodov pitnej vody k novej IBV ✓ Nevybudovaná kanalizácia na odvod dažďovej vody ✓ Nedostatočná kapacity kanalizačnej siete na odvod dažďovej vody ✓ Nevybudovaný zberný dvor na TKO ✓ Absencia obecného kompostoviska ✓ Chýbajúca regulácia vodných tokov ✓ Absencia zelene spevňujúcej brehy vodného toku ✓ Absencia protieróznych opatrení
Príležitosti	Ohrozenia
✓ Možnosť zvyšovania povedomia obyvateľstva o ochrane životného prostredia ✓ Možnosti čerpania finančných prostriedkov z EU ✓ Odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody ✓ Rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby ✓ Výsadba zelených zón v obci ✓ Výstavba obecného kompostoviska ✓ Výstavba zberného dvora ✓ Zabezpečiť efektívny separovaný zber ✓ Rozšírenie environmentálnej výchovy u detí predškolského a školského veku	✓ Nízka disciplína obyvateľstva a podnikov narábajúcimi s odpadmi ✓ Nedostatok finančných prostriedkov ✓ Výskyt čiernych skládok ✓ Rozvoj priemyselných odvetví



Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci všetkých troch oblastí SWOT analýzy (sociálna, hospodárska, environmentálna) majú prevahu slabé stránky nad silnými a rovnako prevažujú príležitosti nad hrozbami, čo vytvára priestor pre postupný rozvoj a budovanie celkovej infraštruktúry obce.

Zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce ako aj hlavné faktory jej rozvoja:

- **nevyhovujúci stav sociálnej infraštruktúry** – je potrebné najmä zlepšiť technický stav a materiálno-technické vybavenie predškolského zariadenia v obci a realizovať opatrenia pre zlepšenie možností vykonávania voľnočasových aktivít v obci, vybudovať kultúrne zariadenie
- **nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry** – je potrebné najmä dobudovať kanalizáciu a zvýšiť kapacitu rozvodnej siete, obec by zároveň mala pripraviť plán dobudovania nových a zlepšenia stavu existujúcich miestnych ciest a chodníkov, vybudovať cyklotrasu spájajúcu sídla regiónu, dobudovať verejné osvetlenie a pod.
- **nevyhovujúci stav občianskej vybavenosti a podmienok pre cestovný ruch** – slabá ponuka obchodov a služieb, nedostatočné zázemie pre rozvoj cestovného ruchu. Je potrebné najmä zabezpečiť lepšiu propagáciu obce v médiách a podporovať rozvoj obchodných a komerčných aktivít v obci.
- **nedostatočné opatrenia na ochranu životného** – je potrebné najmä zvýšiť kapacitu existujúcej ČOV, realizovať protizáplavové opatrenia, regulovať výskyt čiernych skládok, vybudovať zberný dvor a zlepšiť povedomie miestnych obyvateľov o ochrane ŽP



1.4 Ex-post analýza

Tabuľka 15 Hodnotenie predchádzajúceho PHSR za roky 2009 - 2014

Názov investície - projektu	Rok	Objem finančných prostriedkov spolu v €	Finančné prostriedky podľa zdrojov (EUR)					
			Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce v €	Štátne účelové fondy	Rozpočet EÚ	Súkr. (iné) zdroje
Rekonštrukcia ciest a chodníkov	2009, 2010, 2011	128 167,96	-	-	128 167,96	-	-	-
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	2010, 2011	373 440,68	93 360,17	-	-	-	280 080,51	-
Most ponad potok Šariš	2010	185 700,21	170 792,55	-	14 907,66	-	-	-
Oprava vonkajších omietok materskej školy	2011	19 298,44	10 000,00	-	9 298,44	-	-	-
Živičná úprava miestnej komunikácie p.č. 897 a 898	2012	23 403,60	-	-	23 403,60	-	-	-
Prístavba materskej školy	2012	15 441,02	-	-	15 441,02	-	-	-
Živičná úprava miestnej komunikácie p.č. 892	2013	17 718,19	-	-	17 718,19	-	-	-
Výstavba novej kanalizačnej vetvy	2013	10 325,10	-	-	10 325,10	-	-	-
Výstavba chodníka okolo firmy MED-ART	2013	4 444,98	-	-	4 444,98	-	-	-
Oprava komunikácie a chodníka pri firme AGRO-LENT	2014	30 618,32	-	-	30 618,32	-	-	-
Výstavba autobusových čakární	2014	9 960,99	-	-	9 960,99	-	-	-



Výstavba šatne a soc. zariadení na futbalovom ihrisku	2014	58 753,13	-	-	58 753,13	-	-	-
Výstavba oplozenia Materskej školy Malý Šariš	2014	5 683,62	-	-	5 683,62	-	-	

Zdroj: OcÚ Malý Šariš



2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Cieľom PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Stratégia obce je vypracovaná v súlade s návrhom Partnerskej dohody na roky 2014-2020. Je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: štrukturálneho a regionálneho.

Strategický cieľ a špecifické ciele PRO konkrétne naplňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2014 – 2020, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Projektové zámery realizované v súlade s PRO obce sú orientované na tvorbu strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

PRO je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu obce. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.



Vízia

„Chceme, aby obec Malý Šariš v roku 2025 bola konkurencieschopná, príťažlivá a perspektívna obec so zvyšujúcou sa kvalitou života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky zdroje pre tvorbu nových hodnôt v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.

2.1 Prioritné oblasti

Pri určovaní cieľov a prioritných oblastí rozvoja obec Malý Šariš vychádza zo strategickej vízie obce.

Pre roky 2016 – 2025 si obec stanovila 4 prioritné oblasti rozvoja obce:

- 1. Sociálne služby – Ciele:** zlepšenie a budovanie sociálnej infraštruktúry a infraštruktúry predškolských zariadení a zariadení pre rekreáciu a šport, zlepšenie propagácie obce v oblasti kultúry
- 2. Cestovný ruch – Ciele:** lepšia propagácia obce v oblasti cestovného ruchu, budovanie rekreačno-relaxačného zázemia obce
- 3. Infraštruktúra – Ciele:** výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba a rekonštrukcia technickej infraštruktúry
- 4. Životné prostredie – Ciele:** zefektívnenie nakladania s komunálnym odpadom, zlepšenie ochrany vôd a pôdy, zvýšenie povedomia miestnych obyvateľov o potrebe ochrany životného prostredia



Tabuľka 16 Stratégia rozvoja obce Malý Šariš na roky 2016 - 2025

Prioritné oblasti, oblasti podpory a opatrenia			
PO 01 - Sociálne služby	PO 02 - Cestovný ruch	PO 03 - Infraštruktúra	PO 04 - Životné prostredie
Opatrenia v rámci prioritných oblastí a podopatrenia			
1. Sociálna infraštruktúra	1. Účinná propagácia obce	1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	1. Nakladanie s komunálnym odpadom
1.1. Zabezpečenie stravovanie pre dôchodcov a sociálne odkázaných	1.1. Aktualizácia webovej stránky obce	1.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.1. Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu
1.2 Zabezpečiť a zvýšiť úroveň poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti	1.2. Budovanie informačných tabúl	1.2. Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	1.2. Rekultivácia čiernych skládok
2. Infraštruktúra predškolských zariadení	2. Relaxačno-rekreačné zázemie obce	1.3. Výstavba a dostavba parkovísk	1.3. Výstavba zberného dvora
2.1. Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	2.1. Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktivít v obci	1.4. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	2. Ochrana vôd
2.2. Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení	2.2. Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci	1.5. Výstavba doplnkovej dopravnej infraštruktúry	2.1. Výstavba protizáplavových opatrení
3. Infraštruktúra pre rekreáciu a šport		2. Výstavba a rekonštrukcia technickej infraštruktúry	2.2. Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov
3.1. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry		2.1 Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete	2.3. Výstavba, rekonštrukcia dostavba ČOV
3.2. Podpora organizácie športových podujatí		2.2. Zvýšenie kapacity plynovej rozvodnej siete	3. Ochrana pôdy
3.3. Výstavba - rekonštrukcia kultúrneho zariadenia		2.3. Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete	3.1. Realizácia protieróznych opatrení
3.4. Výstavba - rekonštrukcia prírodného amfiteátra		2.4. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	4. Ochrana ostatných zložiek



3.5. Rozšírenie a vybavenie obecnej knižnice		2.5. Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	4.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci
3.6. Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí		2.6. Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV	5. Osveta v ochrane prvkov životného prostredia
4. Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry		2.7. Rekonštrukcia kanalizačnej siete	5.1. Zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP
4.1. Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce		3. Ostatná infraštruktúra v obci	
4.2. Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci		3.1 Zvýšenie bezpečnosti v obci	
		3.2. Výstavba / rekonštrukcia / modernizácia pietnych miest	

Zdroj: vlastné spracovanie



3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PRO na roky 2016-2025 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v stanovených prioritných oblastiach na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2016-2025: **Strategickým cieľom rozvoja obce na roky 2016-2025 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblasti trvale udržateľného rozvoja.** Programová časť PRO obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja.



3.1 Prioritná oblasť č. 1 – Sociálna oblasť

Tabuľka 17 Prioritná oblasť Sociálne služby – ciele, opatrenia, aktivity

Cieľ č.1	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
1. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry sociálnych zariadení	1.1.Zabezpečenie stravovanie pre dôchodcov a sociálne odkázaných	1.1.1 Materiálno - technické vybavenie priestorov určených pre stravovanie	200
	1.2 Zabezpečiť a zvýšiť úroveň poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti	1.2.1Materiálno - technické vybavenie priestorov určených pre ošetrovateľskú starostlivosť	500
		1.2.2.Personálne zabezpečenie činnosti	500

Cieľ č. 2	Opatrenia	Aktivity	Cena
2. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských a školských zariadení	2.1 Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	2.1.1. Rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a výstavba nových školských zariadení	500000
		2.1.2.Materiálno - technické vybavenie učební	30000
		2.1.3.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	20000
	2.2 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení	2.2.1 Rekonštrukcia a modernizácia priestorov určených na školské stravovanie	2000
		2.2.2. Materiálno - technické vybavenie priestorov	2000

Cieľ č. 3	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
3. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry ponuky pre rekreačný šport	3.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	3.1.1 Rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a výstavba nových priestorov na športové aktivity	25000
		3.1.2 Zabezpečenie personálnych kapacít	



		3.1.3 Materiálno - technické a finančné zabezpečenie	10000
Cieľ č. 4	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
4. Zachovanie a podpora kultúrno - historického dedičstva	4.1 Výstavba kultúrneho zariadenia	4.1.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	30000
		4.1.2.Výstavba kultúrneho zariadenia	600000
		4.1.3.Materiálno - technické zabezpečenie	120000
	4.2 Výstavba prírodného amfiteátra	4.2.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1500
		4.2.2.Materiálno - technické vybavenie amfiteátra	5000
		4.2.3.Výstavba amfiteátra	15000
	4.3 Rozšírenie a vybavenie obecnej knižnice	4.3.1.Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby knižnice, rozšírenie knižného fondu	2000
		4.4 Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	25000
	4.4 Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	4.4.1.Podpora pravidelných a nových kultúrnych podujatí	25000

Cieľ č. 5	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
5. Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry	5.1 Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce	5.1.1.Spracovať koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme	10000
	5.2 Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci	5.2.1.Personálne a finančné zabezpečenie	2000
		5.2.2.Spracovanie kalendára kultúrnych podujatí v obci	

Zdroj: vlastné spracovanie



Ukazovatele (merateľné indikátory) – Sociálne služby:

- počet občanov využívajúcich domácu ošetrovateľskú starostlivosť
- počet a úroveň vybudovaných a zrekonštruovaných objektov predškolského vzdelávania
- počet a úroveň školských zariadení spoločného stravovania
- počet a úroveň zariadení pre športové aktivity
- počet a úroveň športových podujatí v obci
- počet a úroveň vybudovaných a zrekonštruovaných kultúrnych zariadení
- počet vybudovaných prírodných amfiteátrů
- rozšírené a modernizované priestory obecnej knižnice
- počet kultúrnych podujatí v obci
- vytvorenie koncepcie multimediálnej propagácie obce
- vytvorenie kalendára kultúrnych podujatí
- počet zmodernizovaných zariadení občianskej vybavenosti
- počet nových plôch a zariadení športu a kultúry
- počet nových služieb pre obyvateľov
- počet zariadení sociálnej starostlivosti



3.2 Prioritná oblasť č. 2 – Cestovný ruch

Tabuľka 18 Prioritná oblasť Cestovný ruch – ciele, opatrenia, aktivity

Cieľ č. 1	Opatrenia	Aktivity	Cena
1. Zabezpečenie účinnej propagácie obce	1.1 Aktualizácia webovej stránky obce	1.1.1. Aktualizácia webovej stránky obce	10000
	1.2 Budovanie informačných tabúl	1.2.1. Budovanie a inštalácia smerových tabúl	5000

Cieľ č. 2	Opatrenia	Aktivity	Cena
2. Budovanie relaxačno - rekreačného zázemia obce	2.1 Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktivít v obci	2.1.1. Spracovanie projektovej dokumentácie	1500
		2.1.2. Výstavba / rekonštrukcia cyklistických, náučných chodníkov	5000
	2.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci	2.2.1 Zriadenie obecného trhoviska	1000

Zdroj: vlastné spracovanie



Ukazovatele (merateľné indikátory) – Cestovný ruch:

- počet nových produktov pre turistu v obci
- počet smerových tabúl v obci
- počet novovzniknutých služieb a prevádzok
- počet produktov miestnej výroby na trh
- počet km siete poznávacích trás
- počet zriadených náučných chodníkov
- počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi a sieťou poznávacích trás
- počet informačných a orientačných objektov
- počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok
- počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet stoličiek
- počet vydaných propagačných materiálov
- web stránka /počet návštev na stránke/
- počet návštevníkov
- počet nových služieb turistom
- počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne



3.3 Prioritná oblasť č. 3 - Infraštruktúra

Tabuľka 19 Prioritná oblasť Infraštruktúra - ciele, opatrenia, aktivity

Cieľ č. 1	Opatrenia	Aktivity	Cena
1. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií	1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.1.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	10000
		1.1.2.Vysporiadanie pozemkov pod komunikáciami	50000
		1.1.3.Výstavba miestnych komunikácií v nových obytných zónach	150000
		1.1.4.Zokruhovanie miestnych komunikácií	50000
		1.1.5.Výstavba ciest k plánovaným verejným zariadeniam	30000
		1.1.6 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	70000
	1.2 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	1.2.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2000
		1.2.2.Výstavba cyklotrasy medziobcami Župčany, Veľký Šariš	50000
		1.2.3.Zriadenie doplnkovej infraštruktúry - cyklostojany, parkoviská, elektronabíjačky, odpočívadlá	10000
	1.3 Výstavba a dostavba parkovísk	1.3.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3000
		1.3.2.Výstavba parkovacích miest	20000
		1.3.3.Výstavba odstavných plôch	2000
	1.4 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	1.4.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	4000
		1.4.2.Výstavba chodníka	160000
	1.5 Výstavba doplnkovej dopravnej infraštruktúry	1.5.1 Osadenie dopravného značenia	10000
		1.5.2. Osadenie cestného zrkadla	3000
		1.5.3. Osvetlenie priechodov pre chodcov	4500



Ciel' č.2	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
2. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	2.1 Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete	2.1.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie	3000
		2.1.2.Výstavba novej trafostanice	50000
	2.2 Zvýšenie kapacity plynovej rozvodnej siete	2.2.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2000
		2.2.2.Rozšírenie rozvodov plynu	60000
	2.3 Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete	2.3.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3000
		2.3.2 Rozšírenie vodovodnej siete	25000
	2.4 Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	2.4.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3000
		2.4.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	250000
		2.4.3. Osvetlenie priechodov pre chodcov	4500
	2.5 Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	2.5.1. Rekonštrukcia obecného rozhlasu	8000
	2.6 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV	2.6.1.Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1500
		2.6.2.Príprava sietí v lokalite novej IBV	15000
	2.7 Rekonštrukcia kanalizačnej siete	2.7.1.Výstavba novej kanalizačnej siete	210000



Cieľ č. 3	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
3. Ostatná infraštruktúra v meste / obci	3.1 Zvýšenie bezpečnosti v obci	3.1.1. Vypracovanie technickej dokumentácie	1000
		3.1.2. Montáž /Rozšírenie kamerového systému v obci	20000
	3.2 Výstavba / rekonštrukcia / modernizácia pietnych miest	3.2.1.Rekonštrukcia, modernizácia domu smútku	30000
		3.2.2. Rozšírenie plochy cintorína	10000

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovatele (merateľné indikátory) - Infraštruktúra:

- počet vysporiadaných pozemkov pod komunikáciami
- počet novovybudovaných miestnych komunikácií
- počet zokruhovaných miestnych komunikácií
- počet novovybudovaných ciest k plánovaným verejným zariadeniam
- počet zrekonštruovaných miestnych komunikácií
- vybudovaná cyklotrasa medzi obcami Veľký Šariš a Župčany
- počet doplnkovej infraštruktúry – cyklostojany, parkoviská, odpočívadla, elektronabíjačky a pod.
- počet parkovacích miest
- počet odstavných plôch
- dĺžka chodníka v obci



- počet dopravných značení, cestných zrkadiel a osvetlených prechodov pre chodcov
- vybudovanie novej trafostanice
- dĺžka vodovodnej a plynovodnej siete
- dĺžka kanalizačnej siete
- rozsah kamerového systému
- rekonštrukcia domu smútku
- rozšírenie plochy cintorína

3.4 Prioritná oblasť č. 4 – Životné prostredie

Tabuľka 20 Prioritná oblasť Životné prostredie - ciele, opatrenia, aktivity

Cieľ č.1	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
1. Nakladanie s komunálnym odpadom	1.1 Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu	1.1.1. Zabezpečenie vhodných podmienok pre realizáciu separovaného zberu	0
		1.1.2. Zabezpečenie vhodných nádob na separovaný zber	40000
		1.1.3. Osveta a vzdelávanie občanov v oblasti separovania	0
	1.2 Rekultivácia čiernych skládok	1.2.1. Lokalizácia čiernych skládok komunálneho odpadu	0
		1.2.2. Likvidácia čiernych skládok komunálneho odpadu	10000
	1.3 Výstavba zberného dvora	1.3.1. Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	8000
		1.3.2. Výstavba zberného dvora	60000
		1.3.3. Materiálno technické zabezpečenie zberného dvora	50000
	1.4 Výstavba protizáplavových opatrení	1.4.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	15000



	1.4.2. Realizácia opatrení	80000
1.5 Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov	1.5.1. Spevnenie brehov potokov	10000
	1.5.2. Revitalizácia vodného toku (úprava koryta, spevnenie brehov, prehĺbenie)	25000
1.6 Výstavba, rekonštrukcia a dostavba ČOV	1.6.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	8000
	1.6.2 Výstavba /rekonštrukcia / dostavba ČOV	40000

Cieľ č.2	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
2. Ochrana pôdy	2.1 Realizácia protieróznych opatrení	2.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie	1500
		2.1.2. Realizácia protieróznych opatrení	40000

Cieľ č. 3	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
3. Ochrana ostatných zložiek	3.1 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	3.1.1. Výstavba a revitalizácia obecného parku	12000
		3.1.2. Výstavba a revitalizácia oddychovej zóny	15000
		3.1.3. Výsadba a revitalizácia zelene na voľných priestranstvách v obci	4000



Cieľ č. 4	Opatrenia	Aktivity	Odhadovaná cena
4. Osveta v ochrane prvkov životného prostredia	4.1 Zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP	4.1.1. Zvyšovanie povedomia a vedomosti obyvateľstva	500

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovatele (merateľné indikátory) – Životné prostredie:

- počet osadených nádob na separovaný zber v obci
- počet zlikvidovaných čiernych skládok odpadu
- vybudovanie zberného dvora
- počet zrealizovaných protipovodňových opatrení
- úroveň spevnenia brehov potokov
- úroveň revitalizácie vodných tokov
- zrekonštruovaná čistička odpadových vôd
- zrealizované protierózne opatrenia
- revitalizácia obecného parku
- vybudovanie oddychovej zóny
- počet vysadenej a zrevitalizovanej zelene na verejných priestranstvách
- počet obyvateľov prispievajúcich k ochrane životného prostredia v obci



4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

Implementačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Obsahuje najmä východiská, popis organizačného zabezpečenia a popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta. Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností, a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Programu rozvoja obce Malý Šariš plní jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Obec má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja z vlastných zdrojov. Realizácie projektov vyprofilovali medzi pracovníkmi obce odborne zdatný projektový tím, postačujúci pre úspešné riadenie projektov v budúcnosti.

Realizácia Programu rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva **prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta)**. **Najvyšším orgánom** obce je **obecné zastupiteľstvo**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie zastupiteľstva ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. **Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia** PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PRO v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je **starosta obce**. Vo vzťahu k realizácii PRO starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu,



vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné). **Organizačne a administratívne zabezpečuje** veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**.

Adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program:

Obecný úrad Malý Šariš

Malý Šariš 104

080 01 Malý Šariš

Tel. číslo: + 051 / 771 16 01

Email: malysaris@stonline.sk

Zodpovedná osoba: Ing. Miroslav Palenčár – starosta obce (tel. kontakt. 0905 856 128)

4.2 Monitoring

Zmyslom hodnotenia a monitorovania procesu je poskytnúť informácie o efektívnosti vynaložených nákladov. Výstupom sú hodnotiace a monitorovacie správy, praktické odporúčania v priebehu realizácie projektu. Pri monitorovaní je potrebné sledovať zmeny v smerovaní obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, nové požiadavky obyvateľov a cieľových skupín. Výstupné informácie získané monitoringom je nevyhnutné analyzovať, prehodnotiť aktuálnosť cieľov a opatrení.

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude termín do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle stanovených ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Monitoring stratégie je zabezpečovaný na dvoch základných úrovniach. Prvou je získavanie a druhotné, spracovanie informácií z terénu.

Na jednej strane je potrebné sledovať realizované a pripravované aktivity, na druhej strane ukazovatele pôsobenia a dopadov implementácie PRO na život v obci. Tieto úlohy môžu zabezpečovať iba pracovníci aktívny priamo v teréne. Je potrebné zabezpečiť systém (skupinu pracovníkov, aktivistov) spolupracujúcich na tejto úlohe.



K zabezpečeniu monitoringu je potrebné spracovať systém kritérií a ukazovateľov a metodiku monitoringu, tak, aby bolo možné reálne vyhodnocovať prebiehajúce procesy. Druhou úrovňou je odborné vyhodnocovanie informácií a sledovanie plnenia cieľov, priorít a úlohou vytvorenej pracovnej skupiny je zároveň aj spracovanie kritérií a ukazovateľov hodnotenia realizácie stratégie a metodiky jej monitoringu.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PRO,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PRO.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp.

Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.



Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom.

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja obce:

- počet pripravených investičných aktivít v obci
- počet zrealizovaných investičných aktivít v obci
- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v obci
- počet a rozsah poskytovaných služieb v obci
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v obci
- miera zvýšenia návštevnosti obce
- miera zviditeľnenia sa obce v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít
- miera skvalitnenia života občanov v obci



4.3 Informovanosť a publicita

Program rozvoja obce bude po schválení obecným zastupiteľstvom zverejnený na web stránke obce www.malysaris.sk. Súčasťou zverejnenia je aj forma diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas). Program sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EU fondov.

Každoročne bude zverejnená aj Správa o monitoringu a hodnotení programu. Rada rozvoja obce zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.



5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančné prostriedky, ktoré môže obec použiť na realizáciu projektových zámerov delíme na zdroje:

- **Verejné zdroje** – rozpočet obce. Investície z verejných zdrojov sa zameriavajú najmä na riešenie bežných akcií, akútnych a havarijných stavov.
- **Súkromné zdroje** – investovanie súkromných finančných zdrojov, obvykle skvalitňujú služby pre návštevníkov obce a miestnych obyvateľov.
- **Fondy Európskej únie** – v programovom období 2014 – 2020 čerpá Slovenská republika zdroje EÚ na základe dokumentu Partnerská dohoda SR na obdobie 2014 – 2020 v programovom období je Kohézna politika EÚ realizovaná prostredníctvom cieleného smerovania príspevkov z fondov EÚ na napĺňanie jej dvoch hlavných cieľov – Investovanie do rastu zamestnanosti a Európska územná spolupráca.

Partnerská dohoda určuje strategické priority, ktoré budú implementované cez šesť operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ : Výskum a inovácie, Integrovaná infraštruktúra, Ľudské zdroje, Kvalita životného prostredia, Efektívna verejná správa, Integrovaný ROP a samostatne riešené programy : Technická pomoc (TP), Rybné hospodárstvo (RH), Program rozvoja vidieka (PRV), Európska územná spolupráca (EÚS), Program INTERACT (PI).

5.1 Indikatívny finančný plán

Výšku finančných prostriedkov v PRO uvádzame pri jednotlivých projektoch a oblastiach odhadom, nakoľko bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť presnú sumu. Pri rozhodovaní o financovanie projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a prínos pre obec.

Tabuľka 21 Celkový prehľad plánovaných investícií na roky 2016 - 2025

Prioritné oblasti	Celkový odhad za roky 2016-2025
Sociálne služby	1 400 700 eur
Cestovný ruch	22 500 eur
Infraštruktúra	1 324 500 eur
Životné prostredie	419 000 eur
Spolu	3 166 700 eur

Zdroj: OcÚ Malý Šariš



Tabuľka 22 Model viaczdrojového financovania plánovaných investícií

Oblasť	Celkové náklady	EÚ	Štát	Obec
Sociálne služby	1 400 700 eur	1 190 595 eur	140 700 eur	70 035
Cestovný ruch	22 500 eur	19 125 eur	2 250 eur	1 125 eur
Infraštruktúra	1 324 500 eur	1 125 825 eur	132 450 eur	66 225 eur
Životné prostredie	419 000 eur	356 150 eur	41 900 eur	20 950 eur

Zdroj: OcÚ Malý Šariš

ZÁVER

Program rozvoja obce (PRO) je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce v horizonte 5 – 10 rokov. Z tohto dôvodu dosiahnutie strategického cieľa PRO obce presahuje hranice jedného volebného obdobia a pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PRO je natoľko dôležité a užitočné, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú.

**Program rozvoja obce Malý Šariš bol schválený
na zastupiteľstve obce dňa 8.3. 2016**



Príloha č. 1 - Akčný plán realizácie programu rozvoja obce Malý Šariš na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 – 2018

Akčný plán je prepojený s rozpočtom obce na roky 2016 – 2018. Jeho realizácia je závislá okrem vlastných zdrojov aj na možnosti čerpania iných návratných, resp. nenávratných zdrojov financovania.

Prioritná oblasť č. 1 Sociálne služby

Cieľ č. 1 - Doplnenie zlepšenie infraštruktúry sociálnych zariadení					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			1 000	1 000	
1.1 Zabezpečiť a zvýšiť úroveň poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti	Personálne zabezpečenie činnosti	2017	500	500	0
	Materiálno-technické vybavenie priestorov	2017	500	500	0
Cieľ č. 2 - Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských zariadení					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			300 000	300 000	0
2.1 Obnova a rozšírenie predškolských zariadení – rozšírenie materskej škôlky	Vypracovanie dokumentácie k územnému a stavebnému konaniu stavby	2017	17 500	17 500	0
	Obstaranie územného a stavebného povolenia na stavbu	2017	0	0	0
	Výber zhotoviteľa na realizáciu stavby	2018	0	0	0
	Realizácia stavby	2018	276 500	276 500	0
	Zabezpečenie kolaudačného rozhodnutia	2018	0	0	0
	Materiálno-technické vybavenie priestorov	2018	6 000	6 000	0
Cieľ č. 3 - Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry pre rekreačný šport					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			15 500	15 500	0
3.1 Výstavba a rekonštrukcia multifunkčného ihriska	Vypracovanie projektovej dokumentácie	2016	500	500	0
	Výstavba priestorov multifunkčného ihriska	2016	15 000	15 000	0
Cieľ č. 4 - Zachovanie a podpora kultúrno - historického dedičstva					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			670 000	250 000	420 000
4.1 Výstavba kultúrneho zariadenia	Vypracovanie architektonickej štúdie kultúrneho domu	2016	4 800	4 800	0
	Pripomienkovanie štúdie prostredníctvom verejnej diskusie s občanmi, resp. prostredníctvom webovej stránky obce	2016	0	0	0
	Majetkové vysporiadanie pozemkov pod kultúrnym domom	2016	3 000	3 000	0



	Obstaranie dokumentácie ku územnému a stavebnému konaniu s následnými povoleniami	2017	34 000	34 000	0
	Výber zhotoviteľ stavby	2017	0	0	0
	Výstavba kultúrneho domu	2017 - 2018	588 200	168 200	420 000
	Zabezpečenie kolaudačného rozhodnutia na užívanie stavby	2018	0	0	0
	Materiálno-technické vybavenie priestorov kultúrneho zariadenia	2018	40 000	40 000	0
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkom	Vlastné	Ostatné
			21 000	21 000	0
4.2 Výstavba prírodného amfiteátra	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2016	1 000	1 000	0
	Výstavba amfiteátra	2016	20 000	20 000	0

Zdroj: vlastné spracovanie

Prioritná oblasť č. 2 - Cestovný ruch , zamestnanosť a podnikanie

Cieľ č. 1 - Zabezpečenie účinnej propagácie obce					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			1 500	1 500	0
1.1 Aktualizácia webovej stránky obce	Obsahová analýza webovej stránky	2017	500	500	0
	Aktualizácia webovej stránky	2017	1 000	1 000	0

Zdroj: vlastné spracovanie

Prioritná oblasť č. 3 - Infraštruktúra

Cieľ č. 1 - Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			21 000	21 000	0
1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie na realizáciu výstavby komunikácií v zóne „Bývalý hospodársky dvor“	2016	4 500	4 500	0
	Vysporiadanie pozemkov pod plánovanými komunikáciami ku kultúrnemu domu a ku obytnému súboru „Bývalý hospodársky dvor“	2017	10 000	10 000	0
	Obstaranie územného a stavebného povolenia na realizáciu výstavby komunikácií	2017	1 000	1000	0
	Výber zhotoviteľa na realizáciu výstavby komunikácií	2018	0	0	0
	Výstavba komunikácií	2018	5 000	5 000	0
	Vydanie kolaudačného rozhodnutia na užívanie komunikácií	2018	500	500	0
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			56 000	56 000	0
1.2 Výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie na realizáciu výstavby chodníkov	2016	4 000	4 000	0
	Vysporiadanie pozemkov pod plánovanými chodníkmi	2016	20 000	20 000	0



	Obstaranie územného a stavebného povolenia na realizáciu výstavby chodníkov	2016	0	0	0
	Výber zhotoviteľa na realizáciu výstavby chodníkov	2017	0	0	0
	Výstavba chodníkov	2017	32 000	32 000	0
	Vydanie kolaudačného rozhodnutia na užívanie chodníkov	2017	0	0	0
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			28 300	28 300	0
1.3 Výstavba a rekonštrukcia doplnkovej dopravnej infraštruktúry	Vypracovanie a odsúhlasenie projektu dopravného značenia v obci	2016	800	800	0
	Osadenie dopravného značenia	2016	10 000	10 000	0
	Osadenie cestného zrkadla	2016	3 000	3 000	0
	Osvetlenie priechodu pre chodcov	2016	4 500	4 500	0
	Zhotovenie 2 ks autobusových zastávok	2016	10 000	10 000	0
Cieľ č. 2 – Výstavba a rekonštrukcia technickej infraštruktúry					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			229 000	34 000	195 000
2.2 Rekonštrukcia - dostavba kanalizačnej siete	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie na realizáciu dostavby kanalizácie	2016	17 500	17 500	0
	Obstaranie územného a stavebného povolenia na realizáciu dostavby kanalizácie	2016	1 500	1 500	0
	Výber zhotoviteľa na realizáciu dostavby kanalizácie	2017	0	0	0
	Vybudovanie kanalizácie vo vybraných lokalitách	2017	210 000	15 000	195 000
	Vydanie kolaudačného rozhodnutia na užívanie kanalizácie	2017	0	0	0

Zdroj: vlastné spracovanie

Prioritná oblasť č. 4 - Životné prostredie

Cieľ č. 1 – Zlepšenie nakladania s komunálnym odpadom					
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			32 000	5 000	27 000
1.1 Zabezpečenie a rozšírenie separácie komunálneho odpadu	Zaobstaranie vhodných nádob na separovaný zber	2017	32 000	5 000	27 000
	Osveta a vzdelávanie občanov v oblasti separovania	2017	0	0	0
Opatrenia	Aktivity	Rok realizácie	Zdroje financovania v €		
			Celkové	Vlastné	Ostatné
			264 000	25 000	239 000
1.2 Výstavba zberného dvora	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2016	14 000	14 000	0
	Výstavba zberného dvora	2017	170 000	10 000	160 000
	Materiálno-technické vybavenie zberného dvora	2017	80 000	1 000	79 000

Zdroj: vlastné spracovanie

